
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ZSOLTÁR 119 - VIII.

Zsoltár 119, 57-64

2014. 11.16

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Lukács evangéliuma 14.15-23.

Imádkozzunk: Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, magasztalunk megtartó hűségédért, véghetetlen kegyelmedért, szeretetednek minden áldásáért, ahogy hordoztál és megtartottál bennünket mindeddig, ez óráig, és dicsőítünk, hogy most egybegyűjtöttél bennünket szent hajlékodbá, hogy közösen, együtt is, imádságunk szavát felemelve hálákat adjunk és magasztaljunk Téged. Köszönjük Urunk, hogy Jézus Krisztusban kinyilatkoztatad örök szeretetedet, öbenne számunkra megváltást és szabadságot készítettél és Szentlelked világosságában vezetsz. Hálaadással, dicsőítéssel és mégis alázattal mondjuk mindezeket látva, tudva és előled sem titkolva vétkeinket és bűneinket. De köszönjük, hogy hívsz, hogy megkegyelmezz, és kérünk is, hogy töröld el minden vétkünket, hitelenségünket, lázadásunkat. Kérünk, Szentlelked által tégy képpé és késszé arra, hogy a szeretet munkáit végezzük. Ragyogd be szívünket és lelkünket és add nekünk Igédet, szent szavadat, annak újjászülő hatalmát, örökkévaló tanácsodat. Megnyitjuk szívünket, és várunk, jöjj közénk, végy bennünk lakozást, áldj meg bennünket. Ámen

Textus: 119. zsoltár 57 – 64. vers

Azt mondtam Uram, hogy az én részem a te beszédeidnek megtartása.

Teljes szívvel könyörgök a te színed előtt: könyörülj rajtam a te ígéreted szerint!

Meggondoltam az én útaimat, és lábaimat a te bizonyosságaidhoz fordítom.

Sietek és nem mulasztom el, hogy megtartsam a te parancsolataidat.

Az istentelenek kötelei körülkerítettek engem; de a te törvényedről el nem feledkezem.

Éjfélkor felkelek, hogy hálát adjak néked, igazságod ítéleteiért.

Társok vagyok mindazoknak, akik félnek téged, és akik határozataidat megtartják.

A te kegyelmeddel, oh Uram, teljes e föld: taníts meg engem rendeléseidre!

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Nemrégiben jelent meg Luther Márton asztali beszélgetéseinek gyűjteménye. Ajánlom mindenki figyelmébe, azért is mert kiderül belőle, hogy az a Luther, akit mi sziklaszilárd jellemű, megingathatatlan figurának tartunk, valójában küszködő és reménykedő, vergődő és sokat imádkozó, ember volt. A ma felolvasott zsoltár-szakaszhoz egyik asztali mondását szeretném idézni, ámbar ez is rövid magyarázatot igényel. Luther, akik sokat birkózott az ördöggel, a kísértővel, nagy és mély gondolatokat oszt meg velünk arról, mit jelent a megrázattatás, a megkísértés, a gyötörtetés. A kísértő újra meg újra megjelent neki, és arról győzködte Luthert, hogy elveszett, vége van, mert bűnös és Isten a bűnös emberen nem könyörül meg. Hiába igyekszik, tele az élete mindenféle szörnyű folttal, bűnnel. Luther egy alkalommal, amikor beszámolt barátainak, hogy éjszaka fölriadt, és kezdődött újra a perlekedés, így foglalta össze küzdelmét: Ne vitatkozz az ördöggel a bűnökről, mert azokban nagymester ő és le fog győzni. A kegyelmet mondd neki, mert ahhoz nem ért, és azt nem ismeri.

Erről szól a mi szerelmes énekünk, a 119. zsoltár nyolcadik szakasza is. A zsoltáros, ahogy eddig hallottuk, szinte tolulva, túlradva, rajongva kapaszkodik Istenbe, hűséget fogad Istennek, keresi Istent, vágyakozik utána, hívogatja. Valóban, úgy, ahogy a szerelmes vágyakozik azután, akit szeret. Azt is láttuk már, hogy folyton alkalmaz egyfajta megfordítást, kölcsönösséget, - most csak kettőt-hármat hadd idézzek. Emlékezteti Istent hűségére, s rögtön a következő mondatban ő is emlékezik. Magasztalja Isten hűségét és hűséget fogad. Elmondja, hogy megtapasztalta Isten megtartó kegyelmét, s megígéri, hogy ő is megtartja Isten szent törvényét. De most a megfordítások hosszú sorozatában hirtelen egy oldalhajó nyílik (ha szabad építészeti hasonlattal élni), ahonnan minden jobban lehet látni, mintha csak megállnánk a templom bejáratában. Azt mondja a zsoltáros: *meggondoltam az én útaimat.*

Azért különleges ez, mert a szerelmes ember mindent szokott, csak gondolkozni nem. Aki szerelmes, az szerelmes. Még Isten kapcsán is át szoktuk ezt élni. Ha valaki beleszeret Istenbe, akkor beleszeret Istenbe, akkor nincs sok józan megfontolás, akkor rajongás van. Éppen a mi idézett Lutherünk óvott sokszor a rajongóktól, akikben felforrósodott a lélek meg a szív (a saját lelkük, a saját szívük), aztán nem lehetett nekik se bölcsességet, se tapasztalatot, se tanácsot mondani. De most a zsoltáros azt mondja: *meggondoltam útjaimat.* Úgy vezet el ide bennünket, hogy az előző nagy szakasz végéből indul (erről a múltkor szóltam): *ez jutott nekem, hogy határozataidat megőriztem.* S talán emlékeztek, elmondtam, mennyire nehéz ezt a mondatot lefordítani (ez jutott nekem...), mert amolyan lemondó szó ez, mintha valakit sarokba állítanak, félreszorítanak, csak valami kevéske hullik neki a maradékból, erre szoktuk mondani: *ez jutott nekem.* De elmondtam, hogy éppen fordítva, a zsoltáros ujjongással mondja ezt: *ez jutott nekem, ez az én örökségem.* Idéztem a 16. zsoltárt: *az én örökségem kies helyre esett.* Ujjongva mondja hát a zsoltáros, és mindjárt így is folytatja az 57. versben: *azt mondtam Uram, hogy az én részem*

beszédeidnek megtartása. És aztán ebből indulva mondja: meggondoltam az én útjaimat és lábaimat bizonyosságaidhoz fordítom.

Meggondoltam. Hadd szóljak ma erről az ígéről. Ez a kifejezés az egész zsoltárban (pedig 172 verse van), egyetlen egyszer fordul elő. Mit jelent ez? Azok az alexandriai zsidó atyafiak fordították jól, akik Krisztus előtt 200 évvel, idegenbe szakadván, szükségét érezték, hogy görögre fordítsák az Ótestamentumot. (Munkájukat Szeptuagintá-nak, hetvenes fordításnak nevezzük, mert a legenda szerint hetven tudós atyafit választottak erre a munkára, bezárták őket és ők hetven nap alatt le is fordították az egész Ószövetséget.) Jól fordították a zsoltáros szavát, és itt szereplő görög szót mi is ismerjük és használjuk, igaz, sajátos értelemben: dialógus. Azt mondja a zsoltáros: beszélgettem, - magammal. Vagyis az ember bátorodik önmagával beszédbé elegyedni. Nem bolond attól az ember. Ugyan látunk néha embereket, akik magukban hangosan beszélnek és gesztikulálnak. Valakivel beszélgetnek. De attól nem bolondok. És az sem, aki időnként a szép örökséget akarja számba venni, és ezért bocsátkozik beszélgetésbe önmagával. Mi több, ha olvassuk a nagy misztikusokat, ilyen címeket találunk: a lélek beszélgetése. Meggondoltam....

De sokkal több van ebben, mert azt is jelenti a szó: elejétől a végéig mindent számba venni. Mint amikor építkezésen szétválogatták a köveket: melyik alkalmas az építésre és melyik nem. Vagy lajstromba vették a lehetőségeket és ezzel együtt megkülönböztettek. Szétválogatás, széthordás, megkülönböztetés ez, és itt már a héber szóra is kell hivatkoznom: a helyzet, az állapot felmérését jelenti ez. S ebből valamiféle hozzáértés alakul ki. De tervezést is jelent az ige. Amikor József azt mondja testvéreinek, immár Egyiptomban, mikor leleplezi magát, ő, aki a fáraó után a második ember, ő, akit meg akartak ölni, azt mondja: ami rosszat ti gondoltatok ellenem, azt az Isten javamra gondolta fordítani (1Mózes 50,20). És ott ugyanez a szó áll: amit ti elterveztetek ellenem (amit ti meggondoltatok, magyarul: meghánytatok-vetettetek, megfontoltatok), azt az Isten meghányta-vetette és jóra tervezte fordítani. Vagy, amikor arról hallunk, hogy Isten parancsot ad Mózesnek, hogy építsék meg a szent sátrat, azt is parancsba adja, hogy hozzáértő emberekkel végeztesse el (3Mózes 25,7). Rendes ácsokkal, akik kétszer mérnek, egyszer vágnak, mert egyszer vágni, rosszul vágni, utána már ezerig lehetne mérni. De arról is hallunk a mózesi törvényekben, hogy miként és miért kell kiszámítani az elengedés idejét (3Mózes 25,20). Ámos prófétánál pedig hallunk egy egészen különös vonatkozás, ezt az irodalmároknak és a versíróknak mondom. Ámos próféta kora álkegyesein gúnyolódik (álkegyesek mindig voltak), akikről azt mondja, azt hiszik magukról, hogy olyan verseket írnak, mint Dávid. S itt éppen ezt a kifejezést használja: kiszámolják a verset. Mint ahogy gimnazista korunkban írtuk az első hexameterünket, és csak kiszámoltuk a verslábakat. Mos, a botcsinálta költő így írja a verset, számolgatja a verslábát. Ezen gúnyolódik Ámos próféta, hogy ti, akik azt hiszitek, hogy úgy tudtok verset írni, mint Dávid, de csak számolgatjátok az ujjatokon az időmértéket. Még költőnek sem értek fabatkát sem! (Ámos 6,5)

Talán érezzük már, hogy amikor azt mondja a zsolttáros, hogy meggondoltam utamat, ebbe beleérti azt is, hogy beszélgetni kezdett önmagával, és azt is, hogy mindent felmért, felbecsült. Az értéket az értéktelentől szétválasztja, elkülönbözteti, és ebből terve, elhatározása születik. Ezért értjük is rögtön a következő szót: meggondoltam útjaimat és *lábaimat bizonyosságaidhoz fordítom*. Figyeljünk erre. Mi magyarok könnyen elsiklunk az egyes szám, és többes szám fölött, az alany-állítmány egyeztetés sem szokott mindig sikerülni. Itt többes számban mondja a zsolttáros, hogy meggondoltam útjaimat, vagyis jártam én erre, jártam én arra, csináltam én ezt, gondoltam én azt, és miután mindezt meggondoltam, mérlegre tettem, lábaimat a Te bizonyosságaid felé fordítottam. Mert csak egy út van. Csak egy lehetőség van, s ez a lehetőség, mint kiderül a zsolttáros szavából, emberileg szólva: lehetetlen lehetőség. Minden más út nyitva van. Ami Isten kegyelmétől, irgalmától, szeretetétől, az üdvösségtől elvezet, az mind nyitva van, az mind szabad. Idézzük csak fel mit mond Jézus a széles útról. Ott mind áll a szemafor, ott mind zöld jelzés van, arra hívogatnak is. De csak egy út van az üdvösséghez. Jézus tud a keskeny útról is. Am annyira sok út nyílik az ember számára, hogy ez az egy lehetetlen lehetőségnek tűnik. S most nem a másik ember útját gondolta meg, mint a 73. zsolttárban (Zsolt 73,16), hanem a magáét. Életét nem a másikhoz hasonlítja, hanem egyedül Isten igazságán méri. Ebből fakadnak a nagy dolgok.

Először is szándékaról szól a zsolttáros. *Sietek*, mondja, most már sietek, mert már meggondoltam. A meggondolt ember sietsége eltökéltség. Nem azért sietek, mert kiszagoltam valamit, nem azért sietek, mert odakényszerülök, hanem mert meggondoltam. Az siet igazán, aki meggondolta, az igyekszik igazán Istenhez, aki mindent végiggondolt, meglátogatott és megfontolt és fölmért, az aztán igyekszik. Sietek, mert Isten a segítségemre sietett. Siess Uram, ne késsél – hány zsolttárban halljuk ezt. És mert segítségemre sietél, Uram, én is sietek Hozzád.

De azt is meghalljuk, miért lehetetlen lehetőség ez. Azt mondja: *az istentelenek kötelei körülkerítették engem, de a Te törvényedről el nem feledkezem*. Nem bonyolult ez, mi magyarok értjük a képes beszédet. Az angolok, például, kicsit bajban vannak ezzel, elfelejtették már Shakespeare-t, túlságosan absztrakt nyelven beszélnek, ezért ezt a képet (az istentelenek kötelei körülkerítették engem) mindenféle értelmezéssel fordítják. Például így: az istentelenek arra csábítanak, hogy bűnbe menjek, vagy: az istentelenek fenyegető jeleket helyeztek el körém. De mi értjük a szót. Körbe vagyok kerítve, és szorul a hurok. És szorongatnak. És mindig akkor szorul a hurok, amikor Isten felé igyekszik az ember. Hát azt nem éljük át naponként, hogy amikor Isten útján akarunk járni, akkor lesz nehéz, s akkor szorítanak meg. Oh, hát, amikor vétkezünk, amikor hitetlenkedünk, amikor a szeretetlenség terveit fonjuk-szöjjük, akkor lapogatják a hátunkat és dicsérnek minket, akkor haver vagyunk. Csak ne Isten felé..., így a gonoszok

Azonban van itt egy szó, ezt is meg kell röviden említeni, azt mondj: az istentelenek kötelei körülkerítették engem, *de a Te törvényedről el nem feled-*

kezem. Más fordítások ezt úgy adják vissza: és a Te törvényedről el nem feledkezem. Az a titokzatos héber betű áll itt, a *váv*, az *és*, amit ugyanúgy, mint minden más nyelvben, sokféle módon lehet használni. Jelentheti csak ezt: istentelenek kötelei körülkerítettek engem, bekerítettek, szorongatnak engem és én a Te törvényedről el nem feledkezem. Ez így egy történet. Körülkerítettek, bekerítettek, szorongattak, és én az Isten törvényeiről nem feledkeztem el. Lehet úgy is fordítani, ahogy a revideált Károli-ban olvassuk: *de* én nem felejtettem el Isten törvényét. Ez talán jobban érzékelteti, hogy itt is van egy nagy megfordítás. Mint ahogy olykor mi magunk kerítjük körül magunkat (nem más kerít körbe!), önmagunkat körberakjuk hitelenséggel, csüggedéssel, kétségbeeséssel, lemondással, de Isten rólunk nem feledkezett meg. Ha elmúlik az ég és a föld – mondja a mi Urunk a prófétánál - el minden is múlik, én terölad nem feledkezem meg. Ebből a kis szóból – és, de - egy ellenkező történet kezd kibontakozni. Körülkerítettek és lehúztak, körülkerítettek és már egy tapodtat sem tudok tenni, - mégis egy másik történet bontakozik ki. Folytatás következik, ellenkező értelemben, folytatás, ami nem konzekvencia, hanem kegyelem. Azt kívánom tiszta szívemből, kedves testvéreim, mindenki szívében legyen itt az *és*, ez a *de*.

És végül, már csak egy szót szeretnék idehozni. Múlt alkalommal magános helyzeteket soroltam föl: milyen nehéz Istent szeretni, Isten útját járni, amikor az ember magános. A magánynál nincsen borzasztóbb. Egyedül lennünk tudni kell. Az egyedül-lét hasznos. Nem baj, ha néha egyedül maradunk. De magányosnak, magára maradttnak lenni, pusztá énjével bibelődni, annál rettenetesebb nincs. És talán úgy is tűnt mindeddig (ahogy a zoltár előző hét szakasza mutatta, amikor fejedelmekről, csúfolódókról, ellenségről, istentelenekekről, hazugokról, gonoszokról szólt, akik őt körbe veszik, akadályozzák, föltartóztatják, fölgáncsolják), hogy egy, csak egy legény van talpon a vidéken. Talán nem is Dávid, hanem magyar ember írta a zoltárt: Én bírok csak versemnek hőse lenni – mondja a költő. Egy, csak egy legény van talpon a vidéken – mondja a másik költő. Én bírok csak versem hőse lenni, egyedül én vagyok talpon a vidéken, nincsen Uram itten senki más. Jaj, mennyi mindent lehet ebbe belegondolni! Az egész életünket, mindenünket. Én vagyok, meg Isten van, vagy már Isten sincs? És milyen csodálatos, hogy amikor a zoltáros meggondolja útjait, eszébe jut, most kimondja azt is – és ezt is csak egyszer mondja ki a zoltárban: *társa vagyok mindazoknak, akik félnek Téged*. Hát vannak társak! Nahát! Pedig mennyire beleéltem magam, hogy egyedül vagyok. Pedig hogy elgondoltam, hogy nem szeret engem senki, pedig hogy eltöltött az az édesbús érzet, hogy magam vagyok az Isten útján, de lám: *társa vagyok mindazoknak, akik igazság szerint járnak*.

Lám, csodálatos az Isten szerelmesének kihúzódni ebbe a mellékhajóba: meggondoltam, megbeszéltem magammal, még éjszaka is fölbredek és megbeszéltem magammal, a szívemmel, a tapasztalataimmal, hogy bár körülvettek engem és bekerítettek, de felragyog az Isten igazsága. Ez a „*de*” - ez a kegyelem szava, ez az evangélium. Nem kellett otthagynom Isten igazságát, sőt,

nem is vagyok egyedül. Krisztus azt mondja a keresztelés ígéjében, a misszió-parancsban: ímé, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig, és azt ígéri tanítványainak, hogy nem hagyjak titeket árvául. Krisztus társakat ad. Meggondoltam. Csak ezt a szót vigyétek el ma, testvérek, s ha magányban, magára maradottságban, bekerítettségben, botladozásban, csüggedésben, éjszakai fölriadásban meghalljátok szívetekben visszhangzani: meggondoltam, hát bátran beszéljétek a szívetekkel, a lelketekkel. Hűséges az Isten s megmutatja, hogy velünk van, és még társakat is ad, akik velünk együtt jönnek az úton. Ámen

Imádkozzunk!

Köszönjük Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, hogy öröktől meggondoltad sorsunkat, és kies a mi osztályrészünk és örökségünk, és köszönjük azt is, hogy időt, módot és alkalmat adsz számunkra, hogy mi magunk is meggondoljuk útjainkat. Késztesd Szentlelkeddel, bizonyosságoddal, mennyei világosságoddal, új élethez vezető erőiddel, hogy minden utat, ami hamis, mindent, ami Tőled elszakít, minden utat, ami csak körbe-körbe forog, odahagyjunk és azt az egy utat, a Jézus Krisztust válasszuk, aki élet és igazság is. Hogy az Ő útján bizton elérkezzünk Hozzád és elnyerjük kegyelmedet minden szükséges segítségül.

Könyörgünk Urunk az elesettekért, erőtlenekért, súlyos terhek alatt roskadozókéért, körbekerítettekért, akik nem látnak maguk előtt lehetőséget, nyisd meg számukra az egyetlen igaz és tökéletes utat, ajándékozd meg őket erőiddel, a megújulásnak és örömnak erőivel. Könyörgünk a szomorkodókért, a gyászolókért, akik előtt a halál most minden utat elzárt, Jézus Krisztus az út és Ő a feltámadás és az élet, vigasztald őket, bátorítsd halál ellen, töröld le könnyeiket, adj számukra élő reményt a mi Urunk Jézus Krisztusunkban.

Könyörgünk Urunk azokért, szerte a világon, akik a Krisztus nevéért szenvednek háborgatást és üldöztetést. Azokért a keresztyénekért Afrikában, Ázsiában, Kínában, általunk nem is ismert helyeken, ahol életüket adják az élet Uráért. Őrizd és óvd meg őket. S magunkért is, akik viszonylagos békességben élünk, de annyi megvetés, gúny, értetlenség, meg nem értés vesz bennünket körbe, sokszor mi is úgy érezzük, szorul a hurok, de – ahogy a zsoltár mondja – kérünk, hadd mondjuk mi is, a hurok elszakadt, lelkünk megszabadult. Adj szabadságot, hogy utadról, igazságodról, szeretetedről, örök hűségedről szüntelen tudjunk elmélkedni, szívünket és életünket arra tudjuk irányítani. Krisztusért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU